

Test Booklet Code & Serial No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

D

Paper-II

HOME SCIENCE

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--	--	--

1. (Signature) .....

(In figures as in Admit Card)

(Name) .....

Seat No. ....

(In words)

2. (Signature) .....

(Name) .....

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

JAN - 17218

Time Allowed : 1¼ Hours]

[Maximum Marks : 100

Number of Pages in this Booklet : 20

Number of Questions in this Booklet : 50

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of 50 objective type questions. Each question will carry two marks. All questions of Paper-II will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
  - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
  - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
  - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- Your responses to the items are to be indicated in the OMR Sheet given inside the Booklet only. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
- There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत 50 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास दोन गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
- परीक्षा सुरु झाल्यावर विद्यार्थ्यांना प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून घ्याव्यात.
  - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
  - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून घ्यावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळी वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
  - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळ्या करावा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहीलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खुण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्यांना परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

JAN - 17218/II—D

Home Science
Paper II
गृहविज्ञान
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Note : This paper contains **Fifty (50)** multiple choice questions. Each question carries **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पन्नास (50)** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्नांची उत्तरे सोडवा.

<p>1. .... is a method of indirect control and provide development of personnel.</p> <p>(A) Supervision</p> <p>(B) Extension</p> <p>(C) Planning</p> <p>(D) Evaluation</p>	<p>1. .... ही पद्धत व्यक्तीच्या विकासास मदत आणि त्यावर अप्रत्यक्षरित्या नियंत्रण ठेवते.</p> <p>(A) पर्यवेक्षण</p> <p>(B) विस्तार</p> <p>(C) नियोजन</p> <p>(D) मूल्यांकन</p>
<p>2. Sharing of ideas, facts, opinions, information and understanding are referred as :</p> <p>(A) Relation</p> <p>(B) Co-ordination</p> <p>(C) Learning</p> <p>(D) Communication</p>	<p>2. कल्पना, स्थिती, मते, माहिती आणि समजणे याच्याशी संबंधित आहे :</p> <p>(A) नाते</p> <p>(B) सहकार्य</p> <p>(C) शिकणे</p> <p>(D) संप्रेषण</p>
<p>3. .... is a traditional method of communication.</p> <p>(A) Internet</p> <p>(B) Cell phone</p> <p>(C) Telephone</p> <p>(D) Bhajan</p>	<p>3. .... ही संप्रेषणाची पारंपारिक पद्धत आहे.</p> <p>(A) इंटरनेट</p> <p>(B) भ्रमणध्वनी</p> <p>(C) टेलीफोन</p> <p>(D) भजन</p>

4. Which one is ingredient of communication ? (A) Message and channel (B) Audio aids (C) Organiser (D) Visual aids 5. The community involvement process does <i>not</i> include : (A) Rapport building (B) Need assessment (C) Interview of all members (D) Securing people's participation 6. Teaching in higher education implies : (A) Presenting the information given in the text-book (B) Asking questions in the class and conducting examination (C) Helping students prepare for and pass the examination (D) Helping students learn how to learn	4. संप्रेषणाचा एक घटक कोणता आहे ? (A) संदेश आणि माध्यम (B) श्राव्य साधने (C) संघटक (D) दृक साधने 5. समुदाय सहभाग प्रक्रियेत समावेश होत नाही : (A) संबंध बांधणी (B) गरज तपासणे (C) सर्व सभासदांची मुलाखत (D) लोकसहभाग निश्चित करणे 6. उच्च शिक्षणामध्ये शिकविणे याचे फलित : (A) क्रमिक पुस्तकातील माहिती देणे (B) वर्गामध्ये प्रश्न विचारणे आणि परीक्षा घेणे (C) विद्यार्थ्यांना परीक्षेसाठी तयार होण्यास आणि पास होण्यास मदत करते (D) विद्यार्थ्यांना कसे शिकावे हे शिकाण्यास मदत करणे

7. Which among the following is a quantitative method ? (A) Focus group discussion (B) Structured observation (C) 24 hour diet recall (D) Case study	7. खालीलपैकी कोणती संख्यात्मक पद्धती आहे ? (A) लक्षित गट चर्चा (B) संरचनात्मक निरीक्षण (C) 24 तासात खाल्लेले आठविणे (D) केस स्टडी
8. Which selecting children from a school, the list of children is taken from the attendance register. This is referred to as : (A) Sampling (B) Random sampling (C) Lottery method (D) Sampling frame	8. जेव्हा मुलांच्या हजेरीपत्रकामधून घेतलेल्या शाळेतील मुलांची निवड होते याचा उल्लेख असा : (A) नमुना (B) अनियमित नमुना चयन (C) लॉटरी पद्धत (D) नमुन्याची चौकट
9. A statistical hypothesis test that derives inference based on small samples : (A) Chi-square (B) ANOVA (C) T-test (D) Mean	9. लहान नमुन्यावरील तर्कावर आधारित संख्या-शास्त्रीय गृहीतके तपासणे हे साध्य करणे : (A) काय-स्केअर (B) अँनोव्हा (C) टि-टेस्ट (D) मीन (मध्यमान)

10. The qualitative information is one which concerns the : (A) Value of some variable (B) Rate of change (C) Condition or status of a system (D) Presence or absence of some specific object	10. संख्यात्मक माहिती ही एक खालीलशी संबंधित आहे : (A) काही चलाचे मूल्य (B) बदलाचे प्रमाण (C) प्रणालीची स्थान किंवा स्थिती (D) काही विशिष्ट वस्तू आहे किंवा नाही
11. Phrynoderma is caused by the deficiency of : (A) Essential fatty acids (B) Thiamin (C) Vitamin C (D) Vitamin D	11. फ्रिनोडर्मा ..... च्या कमतरतेमुळे होतो. (A) आवश्यक स्निग्ध आम्ले (B) थायामिन (C) जीवनसत्त्व क (D) जीवनसत्त्व ड
12. MPN stands for : (A) Most Probable Number (B) Minimum Probable Number (C) Maximum Probable Number (D) Multiple Probable Number	12. एम्. पी. एन. चा पूर्ण विस्तार : (A) मोस्ट प्रॉबेबल नंबर (B) मिनिमम प्रॉबेबल नंबर (C) मॅगझीमम प्रॉबेबल नंबर (D) मल्टिपल प्रॉबेबल नंबर
13. Which of the following process involves dextrinisation ? (A) Boiling milk and flour to make custard (B) Steaming Idli (C) Toasting bread (D) Fermentation	13. खालीलपैकी कोणत्या प्रक्रियेत डेक्ट्रिनायझेशनचा समावेश होतो ? (A) कस्टर्ड करताना दूध व पीठ एकत्रित उकळविताना (B) इडली वाफवताना (C) ब्रेडपासून टोस्ट करताना (D) फसफसण्याची क्रिया होताना

14. The preservation technique using radiation is also known as : (A) Cold sterilisation (B) Dry sterilisation (C) Heat sterilisation (D) Pasteurisation	14. रेडिअेशन पद्धतीने पदार्थ साठवण्याच्या प्रक्रियेला ..... असेही संबोधिले जाते. (A) कोल्ड स्टिरिलायझेशन (B) ड्राय स्टिरिलायझेशन (C) हीट स्टिरिलायझेशन (D) पॉश्चरायझेशन
15. Which acid is formed during Rigor Mortis ? (A) Citric acid (B) Lactic acid (C) Oxalic acid (D) Gluconic acid	15. रायगर मॉर्टीसमध्ये ..... आम्ल तयार होते. (A) सिट्रिक ॲसिड (B) ल्याक्टिक ॲसिड (C) ऑक्सालिक ॲसिड (D) ग्लुकोनिक ॲसिड
16. Carnitine shuttle operates in the : (A) Glycolysis (B) TCA cycle (C) Urea cycle (D) β-oxidation of fats	16. कारनिटीन वाहक ..... मध्ये कार्य करते. (A) ग्लायकोलिसिस (B) टि. सी. अ. सायकल (C) युरिया सायकल (D) स्निग्धांचे बिटा ऑक्सिडेशन
17. What is the dose of iron in the weekly iron folate supplementation (WIFS) program ? (A) 60 mg (B) 80 mg (C) 100 mg (D) 120 mg	17. डब्ल्यू. आय. एफ. एस. प्रोग्राममध्ये लोहाचा आठवड्याचा पूरक डोस ..... असतो. (A) 60 मि.ग्र. (B) 80 मि.ग्र. (C) 100 मि.ग्र. (D) 120 मि.ग्र.

18. Marasmus is a form of : (A) Adapted starvation (B) Non-adapted starvation (C) Mixed malnutrition (D) Severe undernutrition	18. मरॅस्मस हा ..... चा प्रकार आहे. (A) अॅडापटेड स्टारव्हेशन (B) नॉन-अॅडापटेड स्टारव्हेशन (C) मिक्स मालन्युट्रिशन (D) सिव्हीअर अंडरन्युट्रिशन
19. The fasting blood glucose level is : (A) 50 to 80 mg/dl (B) 70 to 110 mg/dl (C) 80 to 120 mg/dl (D) 130 to 140 mg/dl	19. रिकाम्या पोटी रक्तातील ग्लुकोजची पातळी ..... असते. (A) 50-80 मि.ग्र./डे.लि. (B) 70-110 मि.ग्र./डे.लि. (C) 80-120 मि.ग्र./डे.लि. (D) 130-140 मि.ग्र./डे.लि.
20. Characteristics of Personnel Management are : (A) Maximum work capacity and job satisfaction (B) Development of workers' quality, training (C) Co-operation and union (D) Freedom and time	20. कामगार मंडळीच्या व्यवस्थापनाची वैशिष्ट्ये ..... आहेत. (A) अत्युच्चम कार्यक्षमता आणि कार्यसमाधान (B) कामगारांच्या दर्जाचा विकास आणि प्रशिक्षण (C) सहकारिता आणि ऐक्यसंबंध (D) स्वातंत्र्य आणि वेळ

21. Which aspect is least important in selection of an Anganwadi worker ?

- (A) Her personality and commitment towards children
- (B) To ensure that she knows some English and is educated
- (C) Her understanding of the community culture
- (D) Her training for early childhood care education

22. Which aspect is *not* important in management of an institution serving children with special needs ?

- (A) Following prescribed legal norms
- (B) Seeking parent/family involvement
- (C) A program that promotes child's self-esteem
- (D) A compulsory program of vocational training

21. अंगणवाडी सेविकेसाठी कोणती बाब कमी महत्त्वाची आहे ?

- (A) तिचे व्यक्तिमत्त्व व मुलांबरोबर बांधिलकी
- (B) तिचे शिक्षण झाले आहे व तिला थोडे इंग्लिश येते ह्याची खात्री करणे
- (C) तिला समुदायाची संस्कृतीची समज आहे
- (D) तिचे पूर्वप्राथमिक केयर आणि शिक्षणाचे प्रशिक्षण झालेले आहे

22. विशेष गरजा असणाऱ्या मुलांच्या संस्थेचे व्यवस्थापन करतांना कोणती बाब महत्त्वाची नाही ?

- (A) ठरवून दिलेले कायदे पाळणे
- (B) पालक व कुटुंबाची गुंतवणूक मिळवणे
- (C) मुलामधे स्वआदर निर्माण करणारा कार्यक्रम
- (D) व्यावसायिक प्रशिक्षण आवश्यक

23. A small amount of looseness in garments to give comfort to the wearer is known as : (A) Gathers (B) Tucks (C) Pleats (D) Ease	23. कपडे घालणाऱ्याला आरामदायी वाटावे म्हणून कपड्यांमध्ये थोड्या प्रमाणात सैलपणा असतो त्याला ..... म्हणतात. (A) चुण्या (B) टक्स (C) प्लीट्स (D) इज
24. Vertical lines in a garment should be preferred by : (A) Short and obese person (B) Thin person (C) Tall person (D) Tall and obese person	24. उभ्या रेषा असलेल्या कपड्यांची निवड ..... नी करावी. (A) बुटक्या व लठ्ठ व्यक्ती (B) सडपातळ व्यक्ती (C) उंच व्यक्ती (D) उंच व लठ्ठ व्यक्ती
25. An effective ecofriendly bleach for textile fibers is : (A) Sodium perborate (B) Sodium hypochlorite (C) Hydrogen peroxide (D) Chlorine bleach	25. टेक्सटाइल तंतूसाठी ..... हे विरंजक परिणामकारक पर्यावरण-पूरक होय. (A) सोडीयम परबोरेट (B) सोडीयम हायपोक्लोराइट (C) हायड्रोजन पॅरॉक्साइड (D) क्लोरीन विरंजक
26. Kneading and squeezing method is used for washing Rayon fabrics because they : (A) have smooth surface (B) have low wet strength (C) are expensive (D) have poor absorption	26. रेयॉन कापड धुलाना मळणे व पिळणे ही पद्धती वापरतात कारण : (A) कापडाचा पृष्ठभाग गुळगुळीत असतो (B) कापडाची ओली मजबूती कमी असते (C) कापड महाग असते (D) कापडाला शोषकता कमी असते

27. Which of the following is *not* a primary property of textile fibres ?

- (A) High length to width ratio
- (B) Strength
- (C) Lustre
- (D) Cohesiveness

28. Knitted fabrics are described in terms of :

- (A) Courses and Wales
- (B) Warp and Weft
- (C) Lap and Sliver
- (D) Roving and Lap

29. A weave characterized by diagonal lines on its surface is :

- (A) Honeycomb
- (B) Plain
- (C) Twill
- (D) Satin

27. खालीलपैकी टेक्सटाइल तंतूचा कोणता गुणधर्म प्राथमिक **नाही** ?

- (A) लांबी रुंदीचे जास्त प्रमाण
- (B) मजबुती
- (C) चमक
- (D) चिकटपणा

28. निटेड कापड हे खालील संज्ञेने संबोधले जाते :

- (A) कोर्सेस आणि वेल्स
- (B) ताणा आणि बाणा
- (C) लॅप आणि पेवू
- (D) रोविंग आणि लॅप

29. वीण जेव्हा तिच्या पृष्ठभागावरील तिरप्या रेषांनी वैशिष्टपूर्ण असते तिला ..... म्हणतात.

- (A) हनीकोम्ब
- (B) साधी
- (C) व्हिल
- (D) सॅटीन

30. A yarn made by twisting two or more single yarns is called : (A) Cord Yarn (B) Filament Yarn (C) Ply Yarn (D) Novelty Yarn 31. Plain weave fabric constructed with coloured woven check pattern is : (A) Gingham (B) Corduroy (C) Denim (D) Chintz 32. The characteristics of main social function of the family as : (A) Socialization, Political, Psychological, Guidance (B) Reproduction, Maintenance, Placement, Socialization (C) Economic, Maintenance, Reproduction, Guidance (D) Evaluating, Reproduction, Political, Placement	30. धागा जेव्हा दोन किंवा दोनपेक्षा जास्त एकेरी धाग्यांना पिळ देऊन बनविला जातो त्याला ..... म्हणतात. (A) कॉर्ड धागा (B) फिलामेंट धागा (C) प्लाय धागा (D) नाविन्यपूर्ण धागा 31. साध्या वीणीने विणलेले रंगीत चौकडा नमुन्याचे कापड ..... होय. (A) जिंगम (B) कॉर्डुरॉय (C) डेनिम (D) चिंटस् 32. कुटुंबाच्या मुख्य सामाजिक कार्याची वैशिष्ट्ये : (A) समाजप्रियता, राजकीय, मानसिक, मार्गदर्शन (B) प्रजोत्पादन, पालनपोषण, दर्जा निश्चित करून देणे, समाजप्रियता (C) आर्थिक, पालनपोषण, प्रजोत्पादन, मार्गदर्शन (D) मूल्यांकन करणे, प्रजोत्पादन, राजकीय, दर्जा निश्चित करून देणे

33. The factors affecting family resources are :

- (A) Family life cycle, managerial efficiency, attitude
- (B) Socio-economic status, desire, interest and wants
- (C) Property, community resources, money, environment
- (D) Friends, banks, shops and hospitals

34. The *correct* sequence of steps in decision-making are :

- (A) Problem identification, goals, mental ability, analysis frequency
- (B) Intelligence, group decision, selection, time
- (C) Time management, action, individual, process
- (D) Problem identification, searching alternatives, taking decision, implementation of decision and feedback

33. कौटुंबिक साधनांवर परिणाम करणारे घटक :

- (A) कौटुंबिक जीवनचक्र, व्यवस्थापनाचा प्रभावीपणा, दृष्टिकोन
- (B) समाजार्थिक दर्जा, इच्छा, आस्था आणि गरजा
- (C) मालमत्ता, सामाजिक साधने, पैसा, वातावरण
- (D) मित्र, बँकस्, दुकाने आणि इस्पितळे

34. निर्णय घेणे यामधील पायऱ्यांचा अचूक क्रम :

- (A) समस्या ओळखणे, उद्दिष्ट्ये, मानसिक-क्षमता, विश्लेषण वारंवारिता
- (B) बुद्धिमत्ता, सामुहिक निर्णय, निवड, वेळ
- (C) समय व्यवस्थापन, क्रिया, वैयक्तिक, प्रक्रिया
- (D) समस्या ओळखणे, पर्याय शोधणे, निर्णय घेणे, निर्णयाची अंमलबजावणी आणि मागोवा

35. The main purpose of work simplification is to :

- (i) Reduce time on a given operation
- (ii) Reduce boredom
- (iii) Reduce effectiveness
- (iv) Reduce number of motions
- (A) (i), (ii), (iii)
- (B) (ii), (iii), (iv)
- (C) (i), (ii), (iv)
- (D) (iii), (iv), (i)

36. The factors affecting housing plan are :

- (A) Roominess, Grouping, Garage
- (B) Garden Facilities, Income and Values of Family
- (C) Rocky soil, ownership, health spa
- (D) Flexibility, sanitation, privacy

35. कार्य सरलीकरणाचा प्रमुख उद्देश :

- (i) दिलेल्या कार्यासाठीचा वेळ कमी करणे
- (ii) कंटाळवाणेपणा कमी करणे
- (iii) प्रभावीपणा कमी करणे
- (iv) हालचालींची संख्या कमी करणे
- (A) (i), (ii), (iii)
- (B) (ii), (iii), (iv)
- (C) (i), (ii), (iv)
- (D) (iii), (iv), (i)

36. घराच्या नियोजनावर परिणाम करणारे घटक :

- (A) प्रशस्तपणा, एकत्रीकरण, गैरेज
- (B) बगिच्याची सुविधा, उत्पन्न आणि कुटुंबाची मूल्ये
- (C) खडकाळ जमीन, मालकी हक्क, हेल्थ स्पा
- (D) लवचिकता, आरोग्यविज्ञान, एकांत

37. The different types of decorative designs are :

- (A) Modern design and structural design
- (B) Geometric design and structural design
- (C) Naturalistic design and stylized design
- (D) Structural design and stylized design

38. The factors you will keep in mind while selecting the household equipments are :

- (A) Guarantee, Design, Expenditure
- (B) Utility, Quality, Disposal
- (C) Services, Operations, Disposal
- (D) Quality, Standards, Weight

39. "Home Management is planning, controlling and evaluating the use of resources in a family to attain its goals" has been defined by :

- (A) R. P. Devdas
- (B) Gross and Crandall
- (C) Prof. R. C. Davis
- (D) Nickell and Dorsey

37. अलंकरणात्मक संकल्पाचे विविध प्रकार :

- (A) आधुनिक आणि घटनात्मक संकल्प
- (B) भौमितीक संकल्प आणि घटनात्मक संकल्प
- (C) नैसर्गिक संकल्प आणि शैलीदार (स्टायलाईज्ड) संकल्प
- (D) घटनात्मक संकल्प आणि शैलीदार संकल्प

38. घरगुती उपकरणांच्या निवडीमध्ये तुम्ही विचारात घ्याल असे घटक म्हणजे :

- (A) गॅरंटी, डिझाईन, खर्च
- (B) उपयोगिता, दर्जा, विल्हेवाट
- (C) सुविधा, क्रिया, विल्हेवाट
- (D) दर्जा, प्रमाण, वजन

39. "गृह व्यवस्थापन म्हणजे उद्दिष्ट प्राप्तीसाठी नियोजन, नियंत्रण आणि कौटुंबिक साधनांच्या उपयोगाचे मूल्यांकन करणे" ही व्याख्या खालीलपैकी कोणी दिली आहे ?

- (A) आर. पी. देवदास
- (B) ग्रॉस आणि क्रॅंडल
- (C) प्रो. आर. सी. डेव्हिस
- (D) निकेल आणि डॉर्सी

40. Which statement about Human Development is <i>false</i> ? (A) Development includes sequential pattern of growth (B) Human development starts at birth (C) The different domains of development are interdependent (D) Development is continuous 41. A three-year old child enjoys talk about urine and feces and experiments on such aspects. He/she as per Freud's theory is in ..... stage. (A) Oral (B) Anal (C) Phallic (D) Genital 42. Sunil, a 7-year old shows actions that benefit other people such as sharing and care when his friend is injured. This is an example of : (A) Anti-social behavior (B) Altruism (C) Pro-social behavior (D) Cooperative participatory action	40. मानवी विकासातील कुठले विधान चुकीचे आहे ? (A) विकासात वाढ ही क्रमाने होत असते (B) मानवी विकास जन्माबरोबर सुरू होतो (C) विकासाचे वेगवेगळे टप्पे एकमेकांवर अवलंबून असतात (D) विकास सतत चालू असतो 41. तीन वर्षांच्या मुलाला मल आणि मूत्र ह्याबद्दल बोलायला आणि त्यावर प्रयोग करायला खूप मज्जा येते. तो/ती फ्रॉइडच्या सिद्धांताप्रमाणे कुठल्या अवस्थेत आहे ? (A) ओरल (B) एनल (C) फॅलिक (D) जेनीटल 42. सात वर्षांचा सुनील दुसऱ्यांच्या उपयोगी पडतो जसे की जखमी झालेल्या मित्राची काळजी घेतो, देवाण करतो. हे कोणत्या उदाहरणात येते ? (A) अ-सामाजिक वर्तन (B) परहितवृत्ती (C) प्रो-सामाजिक वर्तन (D) सहकार्यात्मक सहभागी कृती

43. Which is the most important component of a good preschool curriculum ?

- (A) Warmth, safety and security for children
- (B) An international curriculum
- (C) Expensive play equipments
- (D) Ensuring parent involvement

44. Discipline and setting clear rules and limits are important and helpful to a child :

- (A) To provide security and clarity about boundaries
- (B) To reflect care and parental authority
- (C) To bring about unquestioned compliance
- (D) To make him/her good boy/girl

43. पूर्व प्राथमिक अभ्यासक्रमातील महत्त्वाचा घटक कोणता ?

- (A) मुलांना आपलेपणा, सुरक्षा आणि सुरक्षित वाटणारा
- (B) आंतरराष्ट्रीय अभ्यासक्रम
- (C) महागडी खेळणी व साहित्य
- (D) पालकांचा सहभाग/गुंतवणूक असणारा

44. योग्य शिस्त मुलांना स्पष्ट नियम व मर्यादा घालणे हे शिस्तीसाठी उपयोगी ठरते :

- (A) मुलांना सुरक्षित व स्पष्ट मर्यादा उपलब्ध केल्या पाहिजे
- (B) पालकांचा अधिकार व काळजी लक्षात घेणे
- (C) कोणतेही प्रश्न न विचारता मान्यता देणे
- (D) त्याला किंवा तिला चांगला मुलगा/मुलगी बनवणे

45. The cross-sectional method used to study play patterns of children : (A) is always more appropriate than the longitudinal method for understanding play (B) is good to understand how children play at different ages with one another (C) studies the same group of children at different times (D) gives a favorable a picture of the effects of play on children 46. An idea of oneself as relatively masculine or feminine is known as : (A) Gender consistency (B) Gender roles (C) Gender identity (D) Gender intensification 47. Learning in a non-formal education programme takes place through : (A) Democratic discussion and dialogue (B) Telephone (C) Classroom (D) Internet	45. छेदक पद्धती वापरून मुलांच्या खेळाचे बंध अभ्यासणे ही : (A) ही अनुकालिक पद्धतीपेक्षा योग्यच आहे (B) मुले वेगवेगळ्या वयाते कसे खेळतात हे समजते (C) त्याच मुलांचा गटाचा अभ्यास वेगवेगळ्या वेळी होतो (D) मुलांच्या खेळाने होणाऱ्या परिणामांचे योग्य चित्र दर्शविते 46. स्त्रीत्व व पुरुषत्वाची स्वतःची कल्पना म्हणजे : (A) जेंडर कन्सीस्टेंसी (B) लिंग भूमिका (C) लिंग ओळख (D) जेंडर इन्टेन्सिफीकेशन 47. यामुळे अनौपचारिक शिक्षण कार्यक्रमातून शिकता येते : (A) लोकशाही मार्गाची चर्चा आणि संवाद (B) टेलीफोन (C) वर्गात (D) इंटरनेट

48. An out-of-school system of education for rural women : (A) Management (B) Participation (C) Extension education (D) Communication	48. ग्रामीण महिलासाठी शाळे बाहेरील शिक्षण व्यवस्था : (A) व्यवस्थापन (B) सहभागी (C) विस्तार शिक्षण (D) संप्रेषण
49. .... extending technical knowledge to wives, in urban and rural areas on food, child care and home decoration. (A) Industry (B) Organization (C) Home science extension (D) Management	49. .... च्यामुळे शहरी आणि ग्रामीण भागातील महिलांना गृहसजावट, अन्न आणि मुलांचा सांभाळ यांचे तांत्रिक ज्ञान वाढते. (A) उद्योग (B) संघटना (C) गृहविज्ञान विस्तार (D) व्यवस्थापन
50. .... education has no examination. (A) Extension education (B) Non-formal education (C) Formal education (D) College education	50. .... या शिक्षणाला परीक्षा नसते. (A) विस्तार शिक्षण (B) अनौपचारिक शिक्षण (C) औपचारिक शिक्षण (D) महाविद्यालयीन शिक्षण

JAN - 17218/II—D

ROUGH WORK